

Nghiên cứu ứng dụng ChatGPT trong giảng dạy tiếng Trung Quốc – cơ hội và thách thức

Huỳnh Kim Bảo*

*TS. Giảng viên tiếng Trung Quốc, Trường Đại học Khánh Hòa.

Received: 8/5/2023; Accepted: 15/5/2023; Published: 23/5/2023

Abstract: In the current trend of strong development in artificial intelligence, we have witnessed numerous significant improvements and changes in various fields, foreign language teaching is not an exception. As an advanced artificial intelligence language model, ChatGPT has brought many opportunities and challenges to the teaching and learning of foreign languages. This article focuses on analyzing the benefits that ChatGPT brings to Chinese language teaching, as well as identifying the opportunities and potential challenges that it poses for foreign language teaching in general and Chinese language teaching in particular.

Keywords: ChatGPT; Chinese language teaching; opportunities; challenges.

1. Mở đầu

Kể từ khi ChatGPT¹ xuất hiện tại Việt Nam vào giai đoạn cuối 2022, với tính năng hồi đáp chi tiết và trả lời lưu loát trên nhiều lĩnh vực kiến thức khác nhau, nhiều người dùng đã sử dụng ChatGPT như một công cụ hỗ trợ trong công việc và học tập. ChatGPT có rất nhiều tác dụng trong hoạt động dạy và học. Bên cạnh đó, ChatGPT còn có thể tạo ra nguồn tài nguyên giảng dạy, như: Giáo án, đề thi, tư liệu học tập... điều này có thể giúp cho đội ngũ cán bộ giảng viên giảm bớt gánh nặng công việc, nâng cao chất lượng và tính đa dạng trong hoạt động giảng dạy. Trong thời gian qua, đã có nhiều cán bộ giảng viên tiếng Trung Quốc thử sử dụng ứng dụng ChatGPT để nâng cao hiệu quả chuẩn bị bài giảng. Mặc dù ứng dụng ChatGPT này cũng có lúc xảy ra các sự cố, nhưng về tổng thể có thể nói ChatGPT đã có tác dụng hỗ trợ giảng viên chuẩn bị bài giảng một cách tương đối đầy đủ.

2. Nội dung nghiên cứu

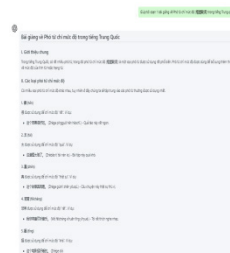
2.1. ChatGPT giúp giảm bớt gánh nặng và nâng cao hiệu quả chuẩn bị bài giảng cho giảng viên

2.1.1. Gợi mở tư duy dạy học

Chúng ta có thể yêu cầu ChatGPT giúp chúng ta biên soạn giáo án, bài giảng, đề ra cho chúng ta một số tư duy dạy học, sau đó dựa vào những tư duy giản đơn mà ChatGPT đưa ra chúng ta tiến hành hoàn thiện nội dung của giáo án, bài giảng. Bất luận là bài giảng về

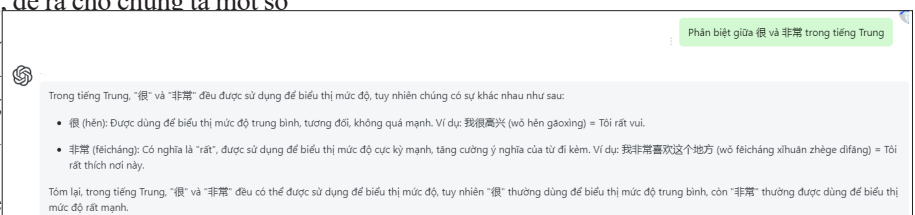
ngoại ngữ hay là những hoạt động văn hóa trong giờ học, ChatGPT đều có thể cung cấp cho chúng ta.

Dưới đây là một giáo án do ChatGPT đưa ra khi yêu cầu ChatGPT xây dựng một bài giảng về điểm ngữ pháp Phó từ chỉ mức độ trong tiếng Trung quốc, kết quả mà ChatGPT đưa ra như hình bên dưới:

Hình 2.1: Kết quả ChatGPT cung cấp bài giảng về một điểm ngữ pháp

Theo Hình 2.1, có thể thấy kết quả mà ChatGPT đưa ra về cơ bản đã đáp ứng được yêu cầu đặt ra, tuy nhiên nội dung vẫn còn mang tính tổng quan, khái quát. Và để bài giảng trở nên chi tiết hơn, chúng ta lại yêu cầu ChatGPT tiếp tục phân biệt sự khác nhau giữa các Phó từ chỉ mức độ ở trên, kết quả ChatGPT đưa ra như Hình 2.2 bên dưới:

1. ChatGPT: viết tắt của Chat Generative Pre-training Transformer, là một chatbot do công ty OpenAI của Mỹ phát triển và ra mắt vào tháng 11 năm 2022.

Hình 2.2: Kết quả ChatGPT đi sâu phân tích về các điểm ngữ pháp

Qua những kết quả mà ChatGPT đưa ra, về cơ bản ChatGPT đã có thể giải quyết được các yêu cầu, vấn đề mà người sử dụng đưa ra. Tuy nhiên, trong nội dung hồi đáp vẫn còn tồn tại một số hạn chế, lỗi sai và thiếu sót. Do đó, đòi hỏi giảng viên khi sử dụng ChatGPT để hỗ trợ trong việc xây dựng bài giảng cần cẩn thận khi sử dụng các kết quả của ChatGPT, đồng thời tiến hành rà soát điều chỉnh các nội dung còn thiếu hoặc sai sót để đảm bảo tính chính xác, đầy đủ cho bài giảng.

2.1.2. Cung cấp tư liệu dạy học

Ngoài việc cung cấp tư duy giảng dạy, ChatGPT còn có thể cung cấp vô số tư liệu dạy học cho giảng viên, ví dụ: yêu cầu ChatGPT cung cấp một số danh từ trong lĩnh vực thời trang ở cấp độ HSK² 1.

Kết quả mà ChatGPT cung cấp như Hình 3 bên dưới:

Hình 2.3: ChatGPT cung cấp lượng từ vựng theo chủ đề yêu cầu

Qua kiểm tra kết quả ở Hình 2.3 mà ChatGPT đưa ra có thể thấy lượng từ vựng mà ứng dụng này cung cấp đã chính xác từ chữ Hán đến nghĩa tiếng Việt. Đồng thời, dựa vào lượng từ vựng mà ChatGPT cung cấp ở trên, tiếp tục yêu cầu ChatGPT xây dựng

Hình 2.4: Một bài hội thoại giao tiếp theo chủ đề do ChatGPT cung cấp

2. HSK: là viết tắt của Kỳ thi năng lực Hán ngữ (tiếng Trung: 汉语水平考试), là một bài thi tiêu chuẩn duy nhất đánh giá trình độ tiếng Trung Quốc dành cho người nước ngoài hoặc dành cho người Trung Quốc sinh sống ở nước ngoài.

một đoạn hội thoại với chủ đề giao tiếp cơ bản như “Trong cửa hàng quần áo”, ChatGPT cũng có thể ngay lập tức xử lý và cho ra kết quả như hình 2.4:

Thông qua những kết quả khảo sát và thử nghiệm cho thấy chúng ta có thể sử dụng ChatGPT như một quyền giáo trình tiếng Trung điện tử với hàm lượng nội dung và kiến thức tương đối đầy đủ, trong quá trình chuẩn bị bài giảng nếu có vấn đề khó hoặc bế tắc trong mạch tư duy biên soạn bài giảng, chúng ta hoàn toàn có thể lựa chọn ChatGPT như một trợ lý tham vấn. Tuy nhiên, ChatGPT chung quy vẫn là một phần mềm ứng dụng trên nền tảng Internet, do đó trong quá trình sử dụng và vận hành vẫn còn tồn tại một số lỗi thường gặp như: kiến thức về ngữ âm; kiến thức về chữ Hán... vẫn còn xuất hiện nhiều lỗi hổng và lỗi sai, ví dụ như khi yêu cầu ChatGPT phân tích số nét bút và

cách viết của chữ Nhà (家 - Gia), kết quả nhận được là sai, chữ Nhà có tổng cộng 10 nét bút, nhưng ChatGPT cho rằng chỉ có 5 nét bút như Hình 2.5 bên dưới:

Hình 2.5: ChatGPT cho kết quả sai khi phân tích số nét bút trong một chữ Hán

Chữ 家 trong tiếng Trung có mấy nét và viết như thế nào?

Tóm lại, ChatGPT có thể cung cấp vô số tư liệu dạy học tiếng Trung Quốc, bao gồm: ngữ âm, ngữ pháp, từ vựng, chữ Hán, các đoạn hội thoại giao tiếp ngắn..., tuy nhiên giảng viên trong quá trình sử dụng ChatGPT để biên soạn bài giảng cần phải có sự chọn lọc và điều chỉnh, chọn

lọc những cái đúng, cái hay và điều chỉnh những phần còn sai, còn thiếu sót.

2.1.3. Làm công cụ hỗ trợ

Ngoài những chức năng biên soạn bài giảng; cung cấp từ vựng; biên tập hội thoại... ChatGPT còn có thể chú âm cho chữ Hán; liệt kê, phân loại chữ Hán theo bộ thủ... những tính năng này có thể hỗ trợ rất tốt cho giảng viên trong quá trình chuẩn bị bài giảng, trong hoạt động giảng dạy, ra đề kiểm tra, đề thi. Kết quả khi yêu cầu ChatGPT chú âm cho một câu tiếng Trung Quốc:

Kết quả khi yêu cầu ChatGPT liệt kê ra các chữ Hán có bộ thủ là bộ Hỏa (火; 灬) như Hình 2.7 bên dưới:

Qua những kết quả khảo sát và sử dụng ChatGPT có thể thấy ChatGPT không chỉ có thể hỗ trợ giảng viên trong việc biên soạn bài giảng, gợi mở tư duy dạy học mà còn có thể làm công cụ hỗ trợ giảng viên trong nhiều hoạt động giảng dạy.

2.2. CHATGPT – cơ hội và thách thức tiềm ẩn trong hoạt động dạy

2.2.1. Những cơ hội ChatGPT mang lại cho hoạt động dạy học

Sự dung hợp giữa hoạt động giảng dạy và kỹ thuật: Sự ra đời và phát triển của ChatGPT tạo ra sự kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục và khoa học kỹ thuật đã mang đến cho lĩnh vực giáo dục nói chung và hoạt động dạy học ngoại ngữ nói riêng nhiều chủ đề, nội dung mới, có tác dụng thúc đẩy sự sáng tạo, nâng cao chất lượng và hiệu quả trong hoạt động giảng dạy.

Thu hẹp khoảng cách chênh lệch về tài nguyên, tài liệu trong hoạt động giảng dạy: Việc cung cấp nguồn tài nguyên, tài liệu phong phú trong ChatGPT đã có tác dụng thu hẹp khoảng cách giữa thành thị và nông thôn; giữa những thành phố, địa phương phát triển và những khu vực, địa phương kém phát triển. Thông qua việc sử dụng ChatGPT, người học có thể tìm kiếm và tiếp cận được với các nguồn tài nguyên, tài liệu bổ ích và có tính mới.

Phát triển chuyên môn của giảng viên: ChatGPT có thể trở thành trợ lý hữu hiệu cho giảng viên trong việc phát triển chuyên môn. Giảng viên có thể lợi dụng ChatGPT để tiến hành tìm kiếm, nghiên cứu các loại tài nguyên, tài liệu giảng dạy và các phương pháp cải tiến hoạt động giảng dạy từ đó có tác dụng bồi dưỡng nâng cao chuyên môn của bản thân.

2.2.2. Những thách thức tiềm ẩn của ChatGPT đối với hoạt động dạy học

An toàn bảo mật thông tin cá nhân: Nếu sử dụng ChatGPT trong hoạt động dạy và học có thể sẽ liên quan đến thông tin cá nhân của giảng viên và người

học, trong quá trình sử dụng ChatGPT trong hoạt động dạy và học làm thế nào để đảm bảo được an toàn bảo mật thông tin cá nhân đồng thời tuân thủ đầy đủ các quy định của pháp luật hiện hành vẫn là một thách thức đáng quan tâm. Tính cục bộ trong giao tiếp giữa người và máy: Mặc dù ChatGPT có thể mô phỏng giao tiếp ngôn ngữ của con người nhưng bản thân của ChatGPT vẫn là máy móc nên không thể hoàn toàn hiểu và nắm bắt được các nhu cầu tinh cảm, cũng như những phản hồi mang tính động thái của người học. Do đó, trong quá trình ứng dụng giảng dạy thực tế, sự giao tiếp mang tính cục bộ giữa con người và máy có thể sẽ có những ảnh hưởng nhất định đến kết quả học tập.

3. Kết luận

Bên cạnh những tiện ích hiện tại mà ChatGPT mang lại cho hoạt động giảng dạy tiếng Trung quốc, ChatGPT cũng mang đến nhiều cơ hội và thách thức tiềm ẩn. Song song với việc tìm kiếm các giải pháp khắc phục những thách thức do ChatGPT mang đến, chúng ta cũng cần khai thác tối đa các giá trị, cơ hội mà ChatGPT mang lại để đẩy mạnh sự phát triển trong hoạt động giảng dạy tiếng Trung quốc. Việc ứng dụng ChatGPT trong hoạt động giảng dạy có thể giúp người giảng viên ngoại ngữ nâng cao hiệu quả trong công tác chuẩn bị bài giảng, giảm bớt khối lượng công việc, giúp người giảng viên có thêm nhiều thời gian hơn để nghiên cứu, sáng tạo trong công tác giảng dạy. Công tác giảng dạy ngoại ngữ trong tương lai sẽ là sự hòa quyện cùng hỗ trợ, cùng phát triển giữa giảng dạy truyền thống và trí tuệ nhân tạo, đồng thời cũng sẽ là vũ đài cạnh tranh khốc liệt giữa giảng dạy truyền thống và trí tuệ nhân tạo. Chúng ta cần phải nắm bắt được xu thế này để không ngừng bồi dưỡng, nâng cao chuyên môn của bản thân, nâng cao chất lượng giảng dạy, đảm bảo không bị lạc hậu trước trí tuệ nhân tạo.

Tài liệu tham khảo

1. Đỗ Mến (2023). “ChatGPT tạo ra thách thức với nền giáo dục như thế nào”. Tạp chí điện tử VnEconomy: <https://vneconomy.vn/chatgpt-tao-ra-thach-thuc-voi-nganh-giao-duc-nhu-nao.htm>
2. Hồ Dung (2023). “ChatGPT ảnh hưởng như thế nào đến hoạt động dạy và học ngữ văn”. Tạp chí Tri Hành (04).
3. Trương Nhã Đình, Tô Khả (biên dịch) (2023). “ChatGPT ảnh hưởng như thế nào đến giáo dục”. Báo giáo dục Trung Quốc, Bắc Kinh, Trung Quốc.